Een bijzonder portret

Impressie van Odensehuis Andante Utrecht

Een bijzonder portret

Impressie van Odensehuis Andante Utrecht

Colofon

Foto's: Felix Janssens. Uitgezonderd pg. 22, 28, 34 (Marije Burger); voorpagina en pg. 10 (Jepke Versnel); pg. 16 (Tony Quite)
Interviews: Jepke Versnel
Samenstelling en redactie: Jepke Versnel en Mieka Vroom
Vormgeving: WAT ontwerpers / Rob Krijgsman
Druk: VG Print
Utrecht, 2020

Toestemming
We hebben ons uiterste best gedaan om de mensen die zijn geportretteerd te vinden en hen (of hun nabestaanden) te vragen om toestemming voor het gebruik van hun portret.

©auteur/fotograaf/Odensehuis Andante, 2020

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

www.bureau-burger.nl
www.jepkeversnel.nl
www.inloophuisandante.nl
www.odensehuizen.nl

7
Voorwoord

10
Altijd op zoek naar een bijzonder portret

16
Genieten van het hier en nu

22
Het kan wel eens zijn dat hij zonder fiets thuis komt

28
Je blijft vrienden, hoe erg iemand ook achteruit gaat

34
Ruimte voor persoonlijke aandacht

40
Zo kunnen blijven leven dat je voor iedereen een beetje begrijpelijk blijft

45
Andante

Voorwoord

Waarom komen de bezoekers van het Odensehuis Andante graag langs? Is het omdat daar (bijna) alles kan en niets hoeft? Is het omdat je het niet altijd over dementie hoeft te hebben? Of juist wel, wanneer je dat wilt? Is het omdat je er dingen kunt doen die aansluiten bij je persoonlijke interesses? Omdat je nieuwe mensen leert kennen, nieuwe vriendschappen kunt opbouwen? Omdat je je ervaringen met anderen kunt delen?

Karin Meijer, de coördinator, verwoordt het als volgt: “Mijn doel is dat het Andante een basis is waar mensen samenkomen, samen lunchen, samen praten, elkaar ontmoeten. En in overleg zetten we activiteiten op die aansluiten bij de persoonlijke interesses en vaardigheden. En ik stimuleer dat mensen het prettig vinden in elkaars gezelschap en open durven te zijn over dementie maar ook over hele andere zaken.”

Dit boek laat zien waartoe een Odensehuis kan leiden. Het begon met Felix Janssens zelf en zijn passie voor fotografie. In zijn werkzame leven was hij fotograaf bij het Brabants Dagblad. Hij hield van zijn werk. “Iedereen kent je. Je staat midden in de maatschappij en je loopt met een camera om je nek dus ze weten: Dat is de fotograaf van de krant!”

Ontmoetingsdag naasten samen met U Centraal.

We nodigden hem uit om foto's te maken van de activiteiten. Zo schoof hij de afgelopen vijf jaar aan bij de schilderworkshops, colleges, stadswandelingen. Altijd met de camera in de aanslag. Zo werd hij de chroniqueur van de activiteiten van Odensehuis Andante.

We stelden hem voor een fotoboek te maken. We vroegen Jepke Versnel of ze wilde meewerken. Jepke is een vrijwilligster die al eens eerder was binnengestapt bij Odensehuis Andante om samen met een bezoeker een project te doen met dia's die hij in vroegere tijden had gemaakt. De eerste stap was samen met Felix de foto's kiezen. Jepke maakte ze klaar voor de vormgever. Daarna interviewde zij verschillende mensen in en rond het Odensehuis.

Begin van het jaar reageerde Marije Burger op een oproep voor een vrijwilliger. Zij bood aan te helpen bij het maken van een nieuwe fotowand van bezoekers en vrijwilligers op het Odensehuis Andante. Het zijn prachtige foto's en we vonden dat ze niet mochten ontbreken in dit boek. Weer iemand die een mooie bijdrage wilde leveren. Het hele project laat zien wat het Odensehuis Andante ook graag wil zijn. Mensen die zich met elkaar verbinden en samen iets moois tot stand brengen.
Felix heeft een motto: hij wil de ziel van iemand laten zien. Voor je ligt een boek met een ziel. Niet alleen in de foto's, maar ook in de interviews. En als je die ziel zelf wilt ervaren, kom dan langs op het Odensehuis Andante.

Mieka Vroom,
voorzitter Odensehuis Andante

Zomerproject 'De Gouden Eeuw' samen met Oud Geleerd Jong Gedaan, Centraal Museum en Lodur, kunstzinnige therapie.

P.Q.

Zwier & Tineke

Het kan wel eens zijn dat hij zonder fiets thuis komt

Zwier Smeenk en Tineke Krikke, echtgenoten (bezoeker en naaste)

Ik word met veel vrolijkheid ontvangen bij Tineke en Zwier in een prachtig huis vlakbij het Wilhelminapark. Koekjes en thee staan klaar op tafel. Je voelt je direct welkom en thuis bij die twee.

"Sinds wanneer kom je bij Odensehuis Andante?", vraag ik Zwier.
Hij denkt even na maar wanneer en hoe hij bij Andante terecht is gekomen kan hij me niet vertellen. "Vanaf maart 2018" vertelt Tineke mij. Tineke gooit haar handen in de lucht en roept lachend: "Wat moet ik doen?" en vertelt dat dat het eerste was wat ze tegen Karin zei toen ze binnenkwamen. "Karin heeft ons toen zo goed opgevangen en we hebben uitgebreid gesproken over de situatie en Andante."
"Hoe is het voor jou Zwier, dat je dementie hebt?" vraag ik.
Wat aarzelend geeft hij antwoord. "Nou ja, ik weet wel dat ik niet overal even scherp meer in ben. Ik weet soms niet meer wat ik gisteren gedaan heb."
"Dat lijkt me onprettig", zeg ik. "Voelt dat wel eens angstig?"
"Nee, ik ben daar niet angstig onder." Hij kijkt dan naar Tineke: "Of wel? Jij zegt wel eens dat ik spook."
"Nee", zegt Tineke, "je spookt niet, maar elke ochtend sta je gedesoriënteerd naast het bed en soms roep je dan dat je een verschrikkelijke nacht hebt gehad. Ik probeer er dan weer een beetje lucht in te brengen. Ik maak bijvoorbeeld een dansje of ik zing een liedje."
Zwier moet hard lachen. "Echt?! Dat heb ik nog nooit gezien!"

"Ik vind het wel heel moeilijk", zegt Tineke. "De toekomst wordt heel onzeker en dat is pittig. Met het starten bij het Odensehuis begon ik ook aan een reis in mezelf. In eerste instantie ben je kwaad en gefrustreerd. Ik heb zelfs overwogen om bij hem weg te gaan. Ik trok het niet, we hebben geen grote geschiedenis en samen geen kinderen. Ik vond die gedachten heel heftig. De eerste jaren waren fantastisch, we hebben zoveel gereisd. Dus dat is waar je een beetje vanuit gaat. Maar het kan heel goed zijn dat de dementie toen al sluimerde. Elk dementieverhaal is anders maar de gemeenschappelijke factor is dat er alleen maar achteruitgang is. Om dat te gaan accepteren is een enorm proces. Maar op een dag keek ik mezelf aan in de spiegel en dacht: Nee ik ga niet bij hem weg. Dat kan ik niet, ik houd van hem."

“Zwier, hoe vaak ga je naar Andante?”
“Ja, elke week twee keer volgens mij, toch Tineke?”, vertelt Zwier. “Dat klopt”, antwoordt Tineke. “Op dinsdag ga je zelf. Meestal lopend maar ook wel eens op de fiets.” Dan richt ze zich tot mij: “De weg kent hij prima maar het kan wel eens zijn dat hij zonder fiets thuis komt…”

“Elk dementieverhaal is anders maar de gemeenschappelijke factor is dat er alleen maar achteruitgang is.”

“Het is een fijne plek om naartoe te gaan, zegt Zwier. Er wordt niet zoveel over dementie gepraat. We voeren gewone gesprekken over gewone dingen. Ik ken de weg er naartoe door het Wilhelminapark en als ik geen zin heb om te gaan wandel ik iets verder naar het café.”
“Doe je ook wel mee aan de activiteiten die Andante organiseert zoals zingen en tekenen?”, vraag ik Zwier.
“Oh ja, zingen kan ik heel goed!”, geeft hij lachend als antwoord, “en tekeningetjes maak ik ook.”
“Deed je dat vroeger ook al, was het je beroep?”
“Zingen niet, tekenen wel, maar gewoon voor de lol hoor. Ik heb onder andere als geoloog gewerkt en een proefschrift geschreven over trilobieten.”
“Ik heb geen idee wat dat zijn…”, geef ik na een stilte toe.
“Fossielen!” roept Zwier lachend. “Dat vond ik veertig, vijftig jaar geleden heel interessant. Nu verzamel ik nog oude tegeltjes en ik restaureer ze nog wel eens, dat lukt nog wel. Loop maar even naar de boekenkast, daar staat er eentje die ik voor Tineke heb gerestaureerd.”
“Dat was het eerste wat ik van hem kreeg, lief he”, zegt Tineke.
“Is dat een eigenschap die er nog steeds is?” vraag ik haar. “Jazeker, hij is nog steeds ontzettend lief en vriendelijk.”
“Ik sla niet!” roept Zwier lachend. “Nee”, zegt Tineke, ook lachend, “en hij is heel autonoom, blijft altijd zichzelf. Ik vond je, bedenk ik me nu, toen ik je destijds ontmoette ook al een beetje een verstrooide professor.”

“Ach, we zijn gewoon een beetje verknocht aan elkaar”, sluit Tineke met een glimlach af.

“Op een dag keek ik mezelf aan in de spiegel en dacht: Nee. Ik ga niet bij hem weg, ik houd van hem.”

Bezoek aan het Centraal Museum in het kader van Zomerproject ‘De Gouden Eeuw’.

Wekelijkse creatieve workshops met Lodur, kunstzinnige therapie.

Andante

Het Odensehuis Andante is een inloophuis en ontmoetingsplek voor mensen met beginnende dementie en hun naasten. Om deel te nemen aan het Odensehuis is geen medische indicatie nodig. Iedereen is welkom.

Het Odensehuis draagt ertoe bij dat mensen met beginnende dementie, ongeacht hun leeftijd zolang mogelijk thuis kunnen leven en een actieve, zinvolle bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. Uitgangspunt is dat mensen zo lang mogelijk zelf de regie over hun leven voeren, kunnen anticiperen op het verloop van hun ziekte en werken aan onderhouden en opbouwen van een sociaal netwerk. Tegelijkertijd biedt het Odensehuis steun aan naasten om de zorg voor hun dierbare met dementie op een eigen manier vorm te geven. Activiteiten en projecten worden samen met de bezoekers ontwikkeld, waarbij voorop staat dat de bezoekers hun talenten kunnen benutten en herontdekken.
Odensehuis Andante maakt onderdeel uit van Landelijk Platform Odensehuizen Nederland waarbij ongeveer dertig Odensehuizen over heel Nederland zijn aangesloten en een groeiend aantal initiatiefgroepen zich aanmelden. De Odensehuizen zijn vernoemd naar de Deense plaats Odense waar voor het eerst een ontmoetingsplek ontstond voor mensen met beginnende dementie en hun naasten. In Nederland werd het eerste Odensehuis in 2009 geopend in Groningen en Amsterdam. Het Landelijk Platform Odensehuizen Nederland wil bijdragen aan een dementie-vriendelijk Nederland.

Odensehuis Andante Utrecht
Oudwijkerdwarsstraat 148
3581 LJ Utrecht
06 19 19 78 10
info@inloophuisandante.nl

Openingstijden:
Iedere dinsdag, woensdag en vrijdag, van 10.00 tot 16.00 uur.

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door:

Triodos Foundation

Gemeente Utrecht

Odensehuis Andante Vriendenstichting

Odensehuis Andante is een ontmoetingsplek voor iedereen met beginnende dementie.
Ook naasten zijn welkom. Regelmatig wandelen er partners binnen, (klein)kinderen, andere familieleden en buren of vrienden. Aanschuiven bij een activiteit mag altijd.

In tegenstelling tot dagbesteding is er bij Odensehuis Andante geen indicatie nodig. Je bent welkom voor een kop koffie, een praatje en activiteiten. Maar heb je geen zin of geen tijd? Dan is dat ook prima. We willen vooral dat mensen met dementie blijven deelnemen aan de samenleving.

Odensehuis Andante Utrecht
Oudwijkerdwarsstraat 148
3581 LJ Utrecht
www.inloophuisandante.nl

Odensehuis
Andante